

Norske Maria Navarro Skaranger skriver uskønt om det uskønne

"Skal man da have meget at prale af, før ens historie er værd at fortælle? Bestemt ikke, og Maria Navarro Skaranger (billedet) ser det nok snarere som sin fineste pligt som forfatter at fortælle om dem, der som tilhørende det modsatte af den talende og skrivende klasse ikke har en stemme, nogle lytter til," skriver Freja Cæcilie Petri Bondgaard. Foto: Io Sivertsen.

Freja Cæcilie Petri Bondgaard
15.09.2024

BØGER // ANMELDELSE – Maria Navarro Skarangers roman *Jeg fløjter i den mørke vind* er ét af nordmændenes bud på en kandidat til Nordisk Råds Litteraturpris 2024. Med bogen skriver Skaranger sig ind i en af samtidslitteraturens store tendenser, skriver Freja Cæcilie Petri Bondgaard.

Jeg fløjter i den mørke vind

Forfatter: Maria Navarro Skaranger

Oversat af: Sara Koch

Forlag: Gutkind

Udkom d. 20. august 2024.

Der findes i det samtidslitterære landskab en gennemgående røst, der taler sit tydelige sprog. Det er et sprog, der vil træde alt, hvad der emmer af privilegieblindhed

under fode og et sprog, der vil føre de oversete frem i lyset, så de ikke længere skal være oversete.

Denne *tilgang* til litteraturen skriver norske Maria Navarro Skaranger (f. 1994) sig i høj grad ind i, når hun i *Jeg fløjter i den mørke vind* lader os møde den ensomme kvinde Sidsel, som ikke har særlig meget at prale af.

Men skal man da have meget at prale af, før ens historie er værd at fortælle? Bestemt ikke, og Skaranger ser det nok snarere, kunne jeg forestille mig, som sin fineste pligt som forfatter at fortælle om dem, der som tilhørende det modsatte af den talende og skrivende klasse ikke har en stemme, nogle lytter til.

Skaranger skriver om det stille og rutineprægede liv

Sidsel, som vi møder i den lille roman på de knap 200 sider, var en bifigur i Skarangers forrige roman, *Emily forever*. Nu får vi hende fortalt fra forskellige vinkler: Datterens, venindens og lægens. Man kan sige om Sidsel, at hun nok er blevet en smule sær, og at hun lever et temmelig stille og rutinepræget liv i hvilket spændende begivenheder så godt som aldrig kaster lysfald ind. Tidligt i romanen træder en stemme ind:

”Jeg er fortælleren, men jeg er også mig selv, jeg har selv været her, jeg kommer fra de samme boligblokke og lejligheder, derfor ved jeg hvem hun er, hvordan hendes krop fungerer, selvom hun er meget ældre end mig, jeg kender hende ligesom jeg kender min mor, som en datter der hele tiden prøver at indkredse sin egen mor (som man ikke helt ved hvem er)”.

“*Skarangers Jeg fløjter i den mørke vind er klasselitteratur uden at være i litterær særklasse*

Sidsel bliver altså fortalt og ikke af hvem som helst, af én, der kender hende, hendes område, boligblokke.

Stemningen omkring Sidsel bærer præg af, at hun ikke rigtigt kan klare dagen. Og livet. Heller ikke selvom der aldrig rigtig sker noget vildt, og den ene dag bare afløser den næste i den grønne lænestol med hækletøjet. Og måske i centeret, hvor man kan prøve læbestift og føle sig momentant smuk.

*Jeg fløjter
i den mørke
v i n d
R o m a n
F o r l a g e t
G u t k i n d
M a r i a
N a v a r r o
S k a r a n g e r*

“Skaranger fremhæver gerne – her og der – sine budskaber i Yahya Hassan-stil med versaler. Måske hun ikke kan skabe den samme kraftfulde virkning uden, for sprogligt set er hun ikke nogen Marcel Proust,” skriver Freja Cæcilie Petri Bondgaard.

Sidsel mangler livsmod og noget af det mest spændende i romanen er, hvordan manglende selvværd antydes som en klasseproblematik. For der er noget spagfærdigt og spinkelt over Sidsels væren i verden, noget stille og sært, nok fordi hun er vant til at føle sig underlegen i forhold til de andre klasser.

Nogle kan tage det hele så let, men for Sidsel er det at skulle passe sit barnebarn en stor udfordring, som hun bruger uanede mængder af energi på at forberede sig til. For hvad nu hvis hun køber de forkerte bleer eller reagerer på en forkert måde? Det virker bare så... Uoverskueligt. Og hun spørger sig selv:

”HVORFOR FALDER LIVET NED I HOVEDET PÅ NOGLE, MEN IKKE PÅ ANDRE? DET ER JO SÅ URETFÆRDIGT??”.

Hvorfor kan nogle klare store livsforandringer, mens det stresser andre i en grad, der næsten er ulidelig?

“hvis ikke Skaranger havde givet Sidsel mund og mæle, ville ingen nogensinde have hørt hendes sagtmodige fløjten i vinden, førend den var passeret og blevet opløst i vinden, og før hun var væk for altid, inden hun overhovedet var blevet til

Skaranger fremhæver gerne – her og der – sine budskaber i Yahya Hassan-stil med versaler. Måske hun ikke kan skabe den samme kraftfulde virkning uden, for sprogligt set er hun ikke nogen Marcel Proust, men måske hun bare kan lide versalernes intensitet. Der er noget usmukt, ufærdigt, over sproget, måske bevidst og måske for at referere til den virkelighed, der skildres, der netop heller ikke er smuk.

Skarangens *Jeg fløjter i den mørke vind* er klasselitteratur uden at være i litterær særklasse, og når hun skriver sig ind i Nordisk Råds Litteraturpris komiteens hjerter, skyldes det nok mest det forhold, at hun fremstår som en forfatter med noble intentioner om at ville lade de sidste blive de første lidt i tråd med danske forfattere som Glenn Bech, Jonas T. Bengtsson, Asta Olivia Nordenhof, Thomas Korsgaard og Morten Pape.

På ganske få år har hun formået at blive nomineret til flere fornemme priser. Hendes debutroman, *Alle udlændinge har lukkede gardiner* (2015), blev nomineret til Tarjei Vesaas' debutantpris, og hun modtog Bjørnsonprisen i 2019, EU's Litteraturpris i 2020 og den norske Sult-pris i 2022.

Og sympatisk er det da også, for hvis ikke Skaranger havde givet Sidsel mund og mæle, ville ingen nogensinde have hørt hendes sagtmødige fløjten i vinden, førend den var passeret og blevet opløst i vinden, og før hun var væk for altid, inden hun overhovedet var blevet til.

Klik dig videre til mange flere boganmeldelser [lige her](#).

gutkind

Maria Navarro skaranger

Nordisk Råds litteraturpris

Freja Cæcilie Petri Bondgaard

Freja Cæcilie Petri Bondgaard er uddannet teolog og skriver om kultur, eksistens og samfundsmæssige tendenser. Hun har arbejdet med kommunikation siden 2018. Hun har senest været ansat ved Det Ethiske Råd (Nationalt Center for Etik), og har siden...

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

100 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

POV International

HVAD ER POV?